

Seat No. : _____

AH-129

April-2022

M.A., Sem.-IV

508 : Sociology

(Contemporary Change in Rural Society)

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

વિભાગ – I

નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

42

1. ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્ત્વ સમજાવો.
2. રૂરલ એપ્રેઈઝલ પદ્ધતિની વિગતે ચર્ચા કરો.
3. ગ્રામીણ ગરીબી વિશે નોંધ લખો.
4. ભારતમાં ખેડૂત આંદોલન વિશે ચર્ચા કરો.
5. ગ્રામીણ કુટુંબોમાં આવેલ પરિવર્તન તપાસો.
6. સ્થળાંતરિત શ્રમિકોના પ્રશ્નોની ચર્ચા કરો.
7. પંચાયતી રાજ વિશે નોંધ લખો.
8. ગ્રામીણ વિકાસના કાર્યક્રમો ચર્ચો.

વિભાગ – II

9. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી પ્રત્યુત્તર લખો.

8

(1) 'વિલેજ ઈન્ડિયા' પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?

(a) ઓસ્કાર લેવિસ

(b) એમ.એન. શ્રીનિવાસ

(c) મેક્કામ મેરિયેટ

(d) એ.આર. દેસાઈ

AH-129

1

P.T.O.

- (2) 'જજમની વ્યવસ્થા' નો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?
- (a) એ.આર. દેસાઈ (b) એસ.સી. દૂબે
(c) એમ.એન. શ્રીનિવાસ (d) રોબર્ટ રેડક્રિલ્ડ
- (3) ગ્રીન રેવોલ્યુશન (હરિયાણી ક્રાંતિ) કોની સાથે સંબંધિત છે ?
- (a) આયાત-નિકાસ (b) ખેતી (કૃષિક)
(c) ઉદ્યોગ (d) મત્સ્ય ઉદ્યોગ
- (4) મહુવા (ગુજરાત)નો અભ્યાસ કોણે કર્યો ?
- (a) એફ.જે. બેલી (b) એ.આર. દેસાઈ
(c) જેફરી (d) આઈ.પી. દેસાઈ
- (5) નીચેનામાંથી કઈ ચળવળ ખેડૂત ચળવળ નથી ?
- (a) ચંપારણ સત્યાગ્રહ (b) ઈંકા આંદોલન
(c) જસ્ટીસ ચળવળ (d) બારડોલી સત્યાગ્રહ
- (6) નીચેનામાંથી શેનો પંચાયતી રાજ માળખામાં સમાવેશ થતો નથી ?
- (a) ગ્રામ સભા (b) જિલ્લા પંચાયત
(c) જિલ્લા ન્યાયાલય (d) પંચાયત સમિતિ
- (7) પ્રભાવી જ્ઞાતિનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?
- (a) એમ.એન. શ્રીનિવાસ (b) ઓસ્કાર લેવિસ
(c) એસ.સી. દૂબે (d) મજુમદાર
- (8) કયાં પરિબળો ગ્રામીણ ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન લાવે છે ?
- (a) પશ્ચિમીકરણ (b) શહેરીકરણ
(c) શિક્ષણ (d) તમામ

Seat No. : _____

AH-129

April-2022

M.A., Sem.-IV

508 : Sociology

(Contemporary Change in Rural Society)

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction : Attempt all questions.

SECTION – I

Attempt any **three** from the following eight questions :

42

1. Explain the importance of study of rural sociology.
2. Discuss in detail about rural appraisal method.
3. Write a note on rural poverty.
4. Discuss about the Peasant Movement in India.
5. Examine the changes that have come in rural families.
6. Discuss the problems of migrant labourers.
7. Write a note on Panchayati Raj.
8. Discuss the programmes of Rural Development.

SECTION – II

9. Select the right option :

8

(1) Who is the author of the book 'Village India' ?

(a) Oscar Lewis	(b) M.N. Shrinivas
(c) Mackim Marriot	(d) A.R. Desai

- (2) Who gave the concept of 'Jajmani System' ?
- (a) A.R. Desai (b) S.C. Dubey
(c) M.N. Shrinivas (d) Robert Redfield
- (3) Green Revolution is related to
- (a) import-export (b) agriculture
(c) industry (d) fisheries
- (4) Mahuva, Gujarat was studied by
- (a) F.J. Bailey (b) A.R. Desai
(c) Jeffrey (d) I.P. Desai
- (5) Which of the following is not a Peasant Movement ?
- (a) Champaran satyagraha (b) Eka Andolan
(c) Justice Movement (d) Bardoli Satyagraha
- (6) Which of the following is not a part of Panchayati Raj structure ?
- (a) Gram Sabha (b) Zila Panchayat
(c) Zila Nyayalay (d) Panchayat Samiti
- (7) The concept of 'Dominant caste' was given by
- (a) M.N. Shrinivas (b) Oscar Lewis
(c) S.C. Dubey (d) Majumdar
- (8) What are the factors leading to social changes in rural India ?
- (a) Westernization (b) Urbanization
(c) Education (d) All of the above
-

Seat No. : _____

AH-129

April-2022

M.A., Sem.-IV

508 : Sociology

**(Contemporary Change in Rural Society)
(Old Course)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

વિભાગ – I

નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

42

1. ગ્રામીણ સમુદાયની લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો.
2. કૃષક સમાજ વિશે નોંધ લખો.
3. ગ્રામીણ ગરીબી વિશે ચર્ચા કરો.
4. ગ્રામીણ વિકાસના કાર્યક્રમો સમજાવો.
5. ગામડામાં જ્ઞાતિ વ્યવસ્થાને તપાસો.
6. ગ્રામપંચાયતના કાર્યો ચર્ચો.
7. ભૂમિવિહીન શ્રમિકોના પ્રશ્નો ચર્ચો.
8. ખેડૂત આંદોલનનાં કારણો વર્ણવો.

વિભાગ – II

9. નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારના જવાબ ટૂંકમાં લખો : (એક-બે વાક્યમાં)

8

- (1) 'ઈન્ડિયાઝ વિલેજ' પુસ્તક કોણે લખ્યું ?
 - (2) ખેત મજૂર કોને કહી શકાય ?
 - (3) કુટુંબવાદ એટલે શું ?
 - (4) પ્રભાવી જ્ઞાતિ એટલે શું ?
 - (5) જ્ઞાતિ અને વર્ગ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
 - (6) ગ્રામસભાનો અર્થ લખો.
 - (7) સત્તાનું વિકેન્દ્રીકરણ એટલે શું ?
 - (8) ગામનો અર્થ લખો.
-

Seat No. : _____

AH-129

April-2022

M.A., Sem.-IV

508 : Sociology

**(Contemporary Change in Rural Society)
(Old Course)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction : Attempt **all** questions.

SECTION – I

Attempt any **three** from the following eight questions :

42

1. Discuss the characteristics of rural society.
2. Write a note on agrarian society.
3. Discuss on rural poverty.
4. Explain the programmes of rural development.
5. Examine the caste system in villages.
6. Discuss the functions of Gram panchayat.
7. Discuss the problems of landless labourers.
8. State the causes of Peasant Movement.

SECTION – I

AH-129

7

P.T.O.

SECTION – II

9. Write any **four** answers of the following questions : (one or two sentences)

8

- (1) Who wrote the book 'India's village' ?
 - (2) Who is farm labourer ?
 - (3) What is familism ?
 - (4) What is dominant caste ?
 - (5) State the difference between caste and class.
 - (6) Write the meaning of Gram Sabha.
 - (7) What is decentralization of Power ?
 - (8) Write meaning of village.
-